

Huisvesting

Huisvesting bestuurskantoor

Adres: Nassaulaan 43, 1815 GJ Alkmaar

Mailadres: info@hvalkmaar.nl.

Algemeen

Het jaar kenmerkte zich grotendeels als 'vanouds'. Alle gebruikelijke activiteiten bij lezingen, wandelingen, Pinksterdrie, Open Huis en Algemene Ledenvergadering konden doorgang vinden zoals we dat gewend waren. De Algemene Ledenvergadering was op 16 april 2024 en is gehouden in de vertrouwde Sociëteit Varnebroek. Er waren 68 stemgerechtigde HVA-leden en enkele gasten.

Maar tegen het einde van het jaar 2024 zijn op 2 november Fred Hoek, lid van de commissie Preadvies Welstand en op 20 november Ruud Kersten, oud hoofdredacteur van Oud Alkmaar, overleden. Volkomen onverwacht stierf op kerstavond Bert Muis, erelid, oud vice voorzitter, oprichter documentatiegroep, wandelgids en beheerder van het Boekwinkeltje. Mart Hagenbeek, wandelgids en oprichter van ons gidsenweb en lid van de commissie documentatie, bracht ons vlak vóór kerstmis op de hoogte dat het niet goed ging met zijn gezondheid. Op 2 januari 2025 - de dag dat Bert Muis werd gecremeerd – overleed veel sneller dan wij hadden kunnen bevroeden Mart Hagenbeek.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestond in 2024 uit:

Carol Korringa t/m april, voorzitter, commissie Ruimte, commissie Pinksterdrie en commissie Puienprijs;

Ruud Roemer vanaf april, voorzitter;

Henk de Kruik, secretaris, coördinator Open Huis; commissie Lezingen en vertegenwoordiger van het bestuur bij Alkmaardersopdekaart en bij het Alkmaars Historisch Café;

Lucas Zimmerman, penningmeester, commissie Kunst en Geschiedenis;

Rob Marijn, commissie Communicatie, Internet en Digitalisering;

Jos Stroomer, commissie Monumentenloods en commissie Preadvies Welstand;

Kees Verlaan, commissie Wandelingen en commissie Documentatie;

Bertus Bakker t/m april 2024, plv. voorzitter, hoofd- en eindredacteur Oud-Alkmaar.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering is afscheid genomen van Bertus Bakker. Hij verhuisde naar Den Haag.

Financiën

De inkomsten en uitgaven zijn in 2024 begroot op basis van de verwachte activiteiten, waarbij een sluitende begroting het uitgangspunt is geweest.

De inkomsten waren € 47.811,16 en de uitgaven waren € 68.906,83 waardoor het boekjaar 2024 wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 21.095,67. De negatieve resultaat wordt beïnvloed door de HVA-bijdrage van € 30.000,- aan de jubileumfilm 'Alkmaar op Film'. Het resultaat komt ten laste van het vrij te besteden eigen vermogen van de HVA.

Het eigen vermogen van de HVA belooft per 31 december 2024 een bedrag van € 206.213,66 en is daarmee dus € 21.095,67 lager dan het voorgaande jaar.

Ledenaantal

De ledenadministratie valt onder de verantwoordelijkheid van de penningmeester. Sinds 1 januari 2022 wordt de ledenadministratie verzorgd door Naveena Dudock, echtgenote van Henk de Kruik, secretaris van de HVA.

Op 1 januari 2024 telde de vereniging 1488 leden. Door het jaar heen zijn er 76 nieuwe leden ingeschreven en er zijn 76 leden uitgeschreven, waarvan 23 overleden. Het ledental per 31 december 2024 blijft dus 1488.

Activiteiten

Alkmaars Historisch Café (AHC) en Stichting AlkmaardersopdeKaart

Het bestuur van de HVA werkt mee aan de activiteiten van deze twee instellingen.

Het Alkmaars Historisch Café heeft in 2024 een aantal van 6 lezingen kunnen organiseren, waarvan een tweetal in het kader van de Open Monumentendag.

In mei 2024 heeft AlkmaardersopdeKaart een kaart gepubliceerd over Adriaen Anthonisz.

Communicatie, Internet en Digitalisering

De commissie bestaat uit Linda Lensink, Simon van Wonderen, Ruud Mol en Rob Marijn (bestuurslid en voorzitter). Deze commissie vindt haar dagelijkse taken in het ontwikkelen en vormgeven van de wekelijkse columns in het Alkmaars Nieuwsblad met medewerking van Rob Bakker, de e-mailnieuwsbrieven en beheer/behoud van alle content op de website. Maar voor deze commissie heeft 2024 vooral in het teken gestaan van 'Alkmaar op Film', het project in het kader van het 100-jarig jubileum van de HVA in 2025. Het betrof vooral het uitschrijven van idee en doel tot een compleet projectplan, als basis voor het aanschrijven van fondsen en gemeente Alkmaar, dus: fondsaanvraag. Daarnaast zijn de erfgoed- en cultuurpartners in de stad benaderd om te participeren en hebben diverse presentaties plaatsgevonden, zoals bij de Algemene Ledenvergadering in april. In het kader van ons jubileum is bovendien gewerkt aan een nieuwe website, waarvan look & feel wordt afgestemd op ons gewaardeerd periodiek Oud Alkmaar: de website zal meer een 'online magazine' worden.

Documentatiegroep

De commissie bestaat uit Bart van den Bosch, Bob van der Schaaf, Mart Hagenbeek, Wim Bonfrer, Klaas te Bos, Laurens van Tilburg en Kees Verlaan (bestuurslid). De commissieleden zijn – behoudens het zomerreces (juli en augustus) en de twee weken van het kerstreces – iedere dinsdagmiddag van 14.00 uur tot 16.00 uur bijeen geweest in de vergaderruimte van de HVA in de Nassaulaan. Daarnaast hebben de leden ook thuis gewerkt aan het verzamelen/verwerken van informatie en het beantwoorden van diverse vragen (60 vragen in 2024). Met name Bob van der Schaaf en Mart Hagenbeek hebben veel tijd geïnvesteerd in het achterhalen van informatie. De vragen (en daarbij behorende antwoorden) die voor de commissie nieuw waren zijn opgeslagen in de cloud van de HVA.

De commissie is continu bezig met het op orde brengen van de bibliotheek en het archief. De ontvangen boeken en tijdschriften zijn verwerkt in onze inventarisoverzichten. In 2024 is een opvallend aantal oude foto's van Alkmaar als geschenk ontvangen.

Daarbij is een discussie ontstaan over de digitale verwerking van alle papieren informatie waarover de HVA beschikt en het toegankelijk maken van die data voor de HVA-leden en voor derden.

Leden van de commissie zijn regelmatig aanwezig om een bijdrage te leveren aan het HVA Open Huis. Ook wordt de HVA c.q. de commissie benaderd om historische informatie te verschaffen voor projecten van derden. Een voorloper van de commissie Kunst & Geschiedenis was de werkgroep geschiedenis. In 2000 was Lucas Zimmerman lid van deze werkgroep. Daar is hij gestart met de geschiedenis van de bruggen in Alkmaar. Dat heeft geresulteerd in 2024 in een fraai boekwerk "Bruggen van Alkmaar".

Kunst & Geschiedenis

De commissie bestaat uit Ed Diepenmaat, Jos Groot (per augustus 2024), Ellen van der Hoeven (t/m augustus 2024), John Ibink, Michel Smit (per augustus 2024), Leen Spaans (t/m april 2024), Chiene Vos en Lucas Zimmerman (bestuurslid en voorzitter). De commissie Kunst & Geschiedenis is in het verslagjaar vier maal regulier bijeen geweest en heeft twee extra vergaderingen gehouden over de plek van het beeld met Adriaen Anthonisz. van John Bier en het eindejaarsgeschenk met een illustratie van Eric Coolen. Verder is er contact geweest met Kees Koomen om zijn nog niet gepubliceerd boekwerk over de beelden in de openbare ruimte in Alkmaar digitaal bereikbaar te maken. Over de status van ons eigen kunstbezit en hoe wij omgaan met de kunst in de openbare ruimte is van gedachten gewisseld; onderwerpen die daarbij aan de orde kwamen waren de

~~~~~  
geschiedenistegels van de Walk of History in de Langestraat, de lantaarn aan het oude politiebureau aan het Kerkplein en het te maken kunstwerk van Trijn Rembrands .

Tot slot is besproken het aanvaarden van prenten en schilderijen van Rein Bankert.

### Lezingen

De commissie bestaat uit Cas Kruidenberg, Bob Kuijper (tot november 2024), Berend Berlijn en Henk de Kruik (bestuurslid en voorzitter) met ondersteuning van Rob Marijn.

In 2024 zijn er zes lezingen geweest.

|              |                                  |                                              |
|--------------|----------------------------------|----------------------------------------------|
| 5 maart      | Nelleke de Vries                 | De Schutterijen van Alkmaar                  |
| 16 april     | Lieke van Amstel en Harry Vogels | na de ALV: een foute en een goede opa in WO2 |
| 7 mei        | Hans Muntjewerff                 | De Slag op de Zuiderzee                      |
| 10 september | Harry de Raad                    | Alkmaar na het Beleg                         |
| 1 oktober    | Peter Bitter                     | In de Vesten, tot Alcmair                    |
| 5 november   | Frits David Zeiler               | Eerst de Egmonder- en Bergermeer             |

### Monumentenloods

De commissie bestaat uit Harrie de Betu , Klaas te Bos, Leen Rempt, Frank Koot, Lucas Zimmerman en Jos Stroomer (bestuurslid en voorzitter). In 2024 is, evenals in voorgaande jaren, meer aandacht besteed aan de exposure van de loods. Resultaat is dat er meer mensen, potentiële kopers, de loods hebben bezocht. Ook de aanvoer van nieuw materiaal is toegenomen. Paneeldeuren, glas in loodramen, krukken en handvaten werden spontaan bij de loods afgeleverd. Niet onbelangrijk is dat ook de inkomsten behoorlijk zijn geweest in 2024, namelijk   2965,-. Diverse markante objecten, zoals een tegeltableau, zijn voor een goede prijs verkocht. Maar net zo belangrijk als de inkomsten zijn ook gesprekken met onze klanten. Veelal konden we meningen uitwisselen over aanpak, ontwerp of inrichting die de klanten aan ons voorlegden. Berichten van de gemeente hebben ons bereikt dat het gebouw naast de loods, de Letterbak, wordt ontruimd. Er zijn bouwplannen in de maak. Wat dit betekent voor de loods is nog niet duidelijk. Wij gaan ervan uit dat de gemeente zorg draagt voor een nieuw pand, mocht het pand van de loods verdwijnen. Het zal dan wel een hele klus worden voor de gemeente en de vrijwilligers van de loods om de inboedel te verhuizen.

### Open Huis

Henk de Kruik heeft de coördinerende rol op zich genomen. De aankondigingen verschijnen in het Alkmaars Nieuwsblad en we ontvangen het bezoek op ons kantoor in de Nassaulaan 43. Onze gasten komen om te praten over de geschiedenis van Alkmaar. Ons (foto)archief op zolder is daarbij zeer in trek. Soms gaan de vragen speciaal over de straat of het huis waarin zij wonen. Ook zijn er bezoekers die historische aanvullingen komen brengen in de vorm van teksten en foto's. Dan zijn er nog mensen die over ons gehoord of gelezen hebben en speciaal komen om lid te worden van de HVA.

### Open Monumentendag

Het landelijke thema van Open Monumentendag 2024 was 'routes, netwerken en verbindingen'. Sinds jaar en dag is de Grote Sint Laurenskerk het centrale punt voor Open Monumentendag. Daar zijn de kinderactiviteiten, daar is de informatiekraam van de Vakgroep Erfgoed Alkmaar  n daar is de Historische markt. Ook de Historische Vereniging Alkmaar was daar aanwezig. Het leverde ons een handvol nieuwe leden op. Open Monumentendag is voor veel mensen d  kans om het bijzondere Alkmaarse erfgoed beter te leren kennen. Die geschiedenis is immers van ons allemaal.

### Oud Alkmaar

De commissie/redactie bestaat uit Bertus Bakker (bestuurslid en voorzitter/hoofredacteur t/m april 2024), Gery Baars, Jolanda Jansen en Lisa Oskamp. Rob Marijn is tijdelijk hoofredacteur miv. Editie #3.

Het afgelopen jaar verschenen zoals gepland drie afleveringen van ons tijdschrift. De drie nummers vielen op de geplande data bij de leden op de mat.

OA-1: C.J. van der Heck: kunstenaar en klusjesman, 'Alkmaar op Film', De verplaatsing van de Accijnstoren, 100X Lucebert, een interview met Christi Klinkert, Joodse burgers verdreven uit bezette stad, Kees Kirkenier: een Alkmaarse architect en het Verenigingsnieuws.

OA-2: De Alkmaarse psychiater en neuroloog Fran van der Hoeven, een interview met Nathalie Kamp, Het Bolwerk als beeldenpark, Maarten van Heemskerck, De transcriptiegroep van het Regionaal Archief Alkmaar, Rentmeesterrekeningen onder de loep en het Verenigingsnieuws.

OA-3: Het vergeten leven van een onbekende verzetsman: J. Bruinvis, een interview met Diederik Aten, Op de bres voor het erfgoed, Fotoarchiefbeheer, Alkmaar en het Noordhollands Kanaal, Ongevraagde inzendingen en het Verenigingsnieuws. Bij deze Oud Alkmaar bevond zich een fraaie prent van Eric Coolen. De prent geeft in vogelvlucht zicht op de stad vanaf het Luttk Oudorp over de Kuipersbrug, op de Waagtoren en de Grote Kerk. Sinds de tweede helft van het jaar is het bestuur naarstig op zoek naar een nieuwe hoofredacteur.

### Oud Alkmaarprijs

De commissie die de Oud Alkmaarprijs toekent bestaat niet uit bestuursleden van de HVA, maar uit de ereleden van de HVA. Dat zijn, onder voorzitterschap van Feyko Alkema, Guus Breebaart, Magda van Amsterdam, Joop Beijer, Bert Muis, Leen Spaans en Piet Verhoeven. De Oud Alkmaarprijs werd in 2024 toegekend aan Joke Bol voor haar boek met de titel 'Van Atlas naar Alkmaar'. Het boek besteedt aandacht aan de geschiedenis van een Marokkaanse gemeenschap. Het onderzoek van Joke Bol is niet alleen een kostbare aanvulling op de geschiedenis van de stad, maar ook het vastleggen van de geschiedenis van de ongeveer 2000 Alkmaarse inwoners met een Marokkaanse achtergrond.

### Pinksterdrie

De commissie bestond in 2024 uit Frank Elzas en Carol Korringa. Ze werden bijgestaan door Lucas Zimmerman, Henk de Kruik, Naveena Dudock en Rob Marijn.

Op de Derde Pinksterdag, 31 mei 2024, is de traditie voortgezet om een excursie naar een ander historische stad of dorp te houden. Dit jaar was dat naar Enkhuizen, met een groep van 31 mensen. Het was zoals elk jaar, vanaf 1942, een waardevolle ervaring om met zo'n geïnteresseerde groep onder leiding van plaatselijke gidsen een stadswandeling te doen, het Zuiderzeemuseum te bezoeken en ervaringen uit te wisselen tijdens de busritten, koffiepauze, lunch en borrel.

### Preadvies Welstand

De commissie bestaat uit Anton Greier, Fred Hoek (tot medio 2024), Michel Smit, Martien Verkerk (tot medio 2024), Henk de Visser, Lucas Zimmerman en Jos Stroomer (bestuurslid en voorzitter). De commissie is 17 keer bij elkaar geweest om zeer uiteenlopende bouwplannen te beoordelen. Veel plannen zijn gericht op vergroting van meer ruimten boven winkels. Die worden dan verbouwd tot woningen. Veelal moest er een nieuwe deur worden geplaatst in de gevel als ingang naar de bovenwoningen. Onze invalshoek daarbij is dan de balans in het gevelbeeld te accentueren dan wel te herstellen.

Enkele opvallende panden hebben onze aandacht gehad. We denken dan aan de verbouwing van het pand aan Verdrunkenoord 133 (het oude pand van boekhandel Kuhne), aan het V&D pand aan de Laat en de verbouwing

~~~~~

van het V&D magazijn aan de Oudegracht tot appartementengebouw. De panden aan de Westerweg 18-20, nieuwe ontwerpen voor het pand op de locatie van Koekenbier aan de Kennemerstraatweg en niet te vergeten het pand aan het Luttk Oudorp 119, het smalste huisje van Alkmaar. Ook het winkelpand aan de Laat 128, waar ooit de Dominicuskerk heeft gestaan, is weer op de agenda gekomen met nieuwe gevelontwerpen. Een steeds terugkerende discussie is hoeveel moderniteit toegevoegd mag worden aan een monument. De meningen lopen uiteen maar de commissie komt toch steeds weer tot een eensluidend advies. Periodiek komt In ons blad Oud Alkmaar een weergave van de verbouwing van meerdere in het oog springende panden.

Puienprijs

De commissie bestaat uit Anita van Breugel, Joyce Göttgens, Steven Kalverdijk, Henk Krabbendam, Anne Pauptit, Jos Stroomer, Henk de Visser, Lucas Zimmerman en Carol Korringa (bestuurslid en voorzitter). In 2024 zijn er geen Puienprijzen uitgereikt vanwege het feit dat het een tweejaarlijks evenement is. Wel is de commissie bijeen geweest om het jubileumboek met de 100 mooiste puien van Alkmaar te maken. Dit boek moet volgend jaar, als de HVA 100 jaar bestaat, uitkomen.

Ruimte

De commissie bestaat uit Joyce Göttgens, Gerlof Kloosterman, Kees Kwadijk, Henk de Visser, Rob de Vries, Jaap Wilschut, Lucas Zimmerman en Carol Korringa (bestuurslid en voorzitter). De commissie kwam zeven keer bijeen op kantoor van de HVA plus vele bijeenkomsten en overleggen elders met partners en relaties.

De commissie is alert op ruimtelijke voornemens van de gemeente en brengt zowel gevraagde als ongevraagde adviezen onder de aandacht van het college. We worden in een vroeg stadium betrokken bij nieuwe bestemmingsplannen waardoor we effectief de aandacht kunnen vestigen op cultuurhistorische elementen.

- In 2024 heeft de commissie zich verdiept in het omgaan met de nieuwe Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking trad. Alle betrokken partijen moeten ervaring opdoen met nieuwe werkwijzen en een plaats geven aan één van de pijlers van deze wet: participatie. Naast het meedenken met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in Alkmaar, blijven we zo nodig bereid bestuursrechtelijke procedures (bezwaar en beroep) te beginnen. We hopen echter dat onze participatie-bereidheid een positieve uitwerking heeft op de bouwplannen van de stad.
- Wij hebben een visie ontwikkeld voor bouwen in de Schermer. Samen met de historische verenigingen van Oudorp en Schermereiland, vinden wij een uitbreiding van Stompeloren aan de noord-, west-, en zuidkanten, meer recht doen aan de cultuurhistorische waarden van de Schermer. Met de Dorpsraad Stompeloren overleggen we uiteraard ook. Onze visie hebben we gepresenteerd als alternatief voor het idee dat de gemeente onderzoekt: bouwen in de noordwesthoek van de Schermer, tegen Oudorp aan. Het laatste woord hierover is nog niet gesproken.
- Verder zijn we bezig geweest met zienswijzen over bestemmingsplannen in Oudorp (Staalmeester en Leko Terrein). We vestigen de aandacht met name op de plaats en inrichting van de Westfriese Omringdijk.
- Het proces dat leidde tot de status van Gemeentelijke Beschermde Stadsgezicht van De Vier Vierkanten hebben wij op de voet gevolgd en ondersteund.
- Eind 2024 is de actualisering van het Omgevingsvisie voor heel Alkmaar begonnen. Daar doen wij ook actief aan mee.

Wandelingen

De commissie bestaat uit Marlies ten Berge, Marianne de Bie, Frank Elzas, Mart Hagenbeek, Otto Magel, Jan Nachbar, Peter de Rover, Rob Wagenaar, Johan Groot, Rob Kolles, Peter de Harder en Kees Verlaan (bestuurslid en voorzitter). In december 2023 stond het gidsentotaal nog op tien.

De wandelingen zijn gehouden op:

- 6 mei: Gevelstenen (oostelijk stadsdeel); er waren 172 wandelaars;
- 3 juni: Veiligheid; er waren 81 wandelaars;
- 8 juli: Jugendstil, Art Nouveau; er waren 178 wandelaars;
- 1 september: Waterwegen in en om Alkmaar; er waren 98 wandelaars;
- 13 oktober: Hofjes, een speciale wandeling met maximaal 120 wandelaars.

In totaal hebben 649 wandelaars genoten van deze vijf wandelingen. Dat zijn 73 wandelaars meer dan in 2023 toen er 576 wandelaars meeliepen. In 2022 liepen er 434 wandelaars mee. De belangstelling voor de HVA wandelingen neemt dus gestaag toe.

Aan het einde van 2024 was dan ook de conclusie dat de gidsen “tot leringhe ende vermaeck” van vele Alkmaarders nog steeds populaire, aansprekende en boeiende stadswandelingen met prachtige historische verhalen weten te organiseren.

Alkmaar, maart 2025

Bestuur van de Historische Vereniging Alkmaar.